

EL

EL

EL

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 9.2.2010
COM(2010)43 τελικό

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ**

**ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΟΔΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 1999/5/ΕΚ,
σχετικά με το ραδιοεξοπλισμό και τον τηλεπικοινωνιακό τερματικό εξοπλισμό και την
αμοιβαία αναγνώριση της πιστότητας των εξοπλισμών αυτών**

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΟΔΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 1999/5/ΕΚ, σχετικά με το ραδιοεξοπλισμό και τον τηλεπικοινωνιακό τερματικό εξοπλισμό και την αμοιβαία αναγνώριση της πιστότητας των εξοπλισμών αυτών

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με την οδηγία 1999/5/ΕΚ για το ραδιοεξοπλισμό και τον τηλεπικοινωνιακό τερματικό εξοπλισμό (στο εξής «η οδηγία»)¹ διαμορφώνεται το πλαίσιο για τη διάθεση στην αγορά, την ελεύθερη κυκλοφορία και τη θέση σε λειτουργία στην Ευρωπαϊκή ένωση ραδιοεξοπλισμού και τηλεπικοινωνιακού τερματικού εξοπλισμού. Απευθύνεται σε μεγάλο μέρος της αγοράς των 90 δις ευρώ για τηλεπικοινωνιακό και ραδιοεξοπλισμό και καλύπτει, μεταξύ άλλων, τα κινητά τηλέφωνα, τους πομπούς κινητού δικτύου, τα σταθερά τηλέφωνα και τους διαποδιαμορφωτές (μόντεμ) μετάδοσης δεδομένων. Η υποδομή για μη ραδιοκυματικές τηλεπικοινωνίες, όπως είναι τα συστήματα μεταγωγής, εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Η οδηγία εφαρμόζεται στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ) και επίσης στην Τουρκία κατ' εφαρμογή της τελωνειακής συμφωνίας μεταξύ ΕΕ και Τουρκίας. Η Ελβετία έχει ευθυγραμμίσει την εθνική νομοθεσία της με τις διατάξεις της οδηγίας με δική της πρωτοβουλία.

Στον εξοπλισμό που καλύπτεται από την οδηγία έχουν επίσης σε μεγάλο βαθμό, εφαρμογή άλλες νομοθετικές πράξεις της ΕΕ, όπως το κανονιστικό πλαίσιο για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες² και, ιδίως, η απόφαση ραδιοφάσματος³ και τα μέτρα εφαρμογής της απόφασης αυτής για τη σταδιακή εναρμόνιση του φάσματος.

Η δεύτερη έκθεση προόδου υποβάλλεται βάσει του άρθρου 17 της οδηγίας, σύμφωνα με το οποίο καλείται η Επιτροπή να υποβάλλει περιοδικά έκθεση για τη λειτουργία της οδηγίας όπου θα αναφέρεται, μεταξύ άλλων, η πρόοδος που έχει συντελεστεί στην κατάρτιση σχετικών προτύπων, καθώς και οποιαδήποτε προβλήματα έχουν ανακύψει στην πορεία της εφαρμογής.

Η έκθεση βασίζεται:

¹ ΕΕ L 91 της 7.4.1999, σ. 10-28.

² Οδηγία 2009/140/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, για την τροποποίηση των οδηγιών 2002/21/ΕΚ σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, 2002/19/ΕΚ σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες καθώς και με τη διασύνδεσή τους, και 2002/20/ΕΚ για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς επίσης και οδηγία 2009/136/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, για τροποποίηση της οδηγίας 2002/22/ΕΚ για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, της οδηγίας 2002/58/ΕΚ σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 για τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών.

³ Απόφαση σχετικά με ένα κανονιστικό πλαίσιο για την πολιτική του ραδιοφάσματος στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (απόφαση ραδιοφάσματος) (676/2002/ΕΚ).

- σε δημόσια διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε το 2007, στη διάρκεια της οποίας απάντησαν 60 ερωτώμενοι σε 120 ερωτήσεις σχετικά με τη λειτουργία της οδηγίας⁴,
- στα πρακτικά των συνεδριάσεων της μόνιμης επιτροπής (TCAM⁵),
- στην ανατροφοδότηση από τις εθνικές αρχές εποπτείας της αγοράς και άλλους συντελεστές.

Η έκθεση εφιστά την προσοχή σε ορισμένες δυσκολίες για τη λειτουργία της οδηγίας ως προς την επίτευξη των επιθυμητών στόχων. Ενδεχόμενα διορθωτικά μέτρα θα εξεταστούν σε μια εμπειρισταωμένη εκτίμηση αντικτύπου στο πλαίσιο της μελλοντικής αναθεώρησης της οδηγίας για την οποία η Επιτροπή σχεδιάζει να υποβάλει πρόταση στο τέλος του 2010.

2. Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

2.1. Πεδίο εφαρμογής της οδηγίας

Η **νομική έννοια του «τερματικού»**, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 2, είναι ουσιώδες στοιχείο του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας. Η διάκριση μεταξύ «τερματικού» και «τηλεπικοινωνιακού δικτύου» εισήχθη στη νομοθεσία της ΕΕ τη δεκαετία του '90 για να προληφθεί το συνδυασμένο μονοπώλιο των φορέων εκμετάλλευσης δικτύου και των συνδεδεμένων κατασκευαστών εξοπλισμού. Η διάκριση αυτή και η υποχρέωση για τους φορείς εκμετάλλευσης να δημοσιεύουν τις τεχνικές προδιαγραφές των διεπαφών δικτύου που χρησιμοποιούν, όπως απαιτείται από το άρθρο 4 παράγραφος 2 της οδηγίας, αποσκοπούν στο άνοιγμα της αγοράς του εξοπλισμού χρήστη σε όλους τους κατασκευαστές και, συνεπώς, ενθαρρύνουν τον ανταγωνισμό και την καινοτομία. Ακολουθώντας τις εξελίξεις στον τομέα της τεχνολογίας και στις συνθήκες της αγοράς, πρέπει να επανεξεταστεί η σπουδαιότητα της διάκρισης αυτής για την τόνωση του ανταγωνισμού. Επιπλέον, ζητήματα σχετικά με τον ανταγωνισμό περιλαμβάνουν τώρα πλέον πτυχές της πρόσβασης στο περιεχόμενο που μπορεί να είναι συχνά ανεξάρτητες από τους παρόχους τερματικών χρήστη ή από τη συνδρομή σε τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες.

Χρειάζεται να επανεξεταστεί το **πεδίο εφαρμογής** της οδηγίας. Για παράδειγμα, οι δέκτες ραδιοφώνου και τηλεόρασης που δεν είναι σε θέση να εκπέμπουν ραδιοκυματικά ή καλωδιακά δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, ενώ αυτοί που είναι σε θέση να μεταδίδουν σήματα εμπίπτουν.

Ορισμένα μάλλον εξειδικευμένα τμήματα του ραδιοεξοπλισμού είναι αναπόσπαστο μέρος των συστημάτων που καλύπτονται από άλλες νομοθετικές πράξεις της ΕΕ για την ασφάλεια ή από διεθνείς συνθήκες. Αυτό συμβαίνει κυρίως με τα **θαλάσσια, χερσαία και αεροναυτικά συστήματα ασφάλειας**. Τα θέματα αυτά δεν προσαρμόζονται στις διαδικασίες και τις εργασίες τυποποίησης του P&TTE.

⁴ Σύνοψη των απαντήσεων στην ιστοσελίδα: http://ec.europa.eu/enterprise/rtte/index_en.htm

⁵ Επιτροπή για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης και την εποπτεία της αγοράς στον τομέα των τηλεπικοινωνιών

2.2. Ορισμός ουσιωδών απαιτήσεων

Η οδηγία περιέχει στο άρθρο 3 ορισμένες ουσιώδεις απαιτήσεις για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας, τη διασφάλιση της ηλεκτρομαγνητικής συμβατότητας και την αποφυγή επιζήμιων παρεμβολών. Ο τρόπος κατά τον οποίο καθορίζονται αυτές οι ουσιώδεις απαιτήσεις στην οδηγία θεωρείται γενικά σωστός από τα ενδιαφερόμενα μέρη. Ωστόσο, η έννοια της «σκοπούμενης χρήσης» του εξοπλισμού φαίνεται να δημιουργεί σύγχυση μεταξύ των ουσιωδών απαιτήσεων της οδηγίας και άλλων δημόσιων συμφερόντων, όπως η δημόσια ασφάλεια ή η ελευθερία επικοινωνίας, που βρίσκονται εκτός του πεδίου εφαρμογής.

Το άρθρο 3 παράγραφος 3 στοιχείο ε), το οποίο επιτρέπει στην ΕΕ να επιβάλλει πρόσθετες απαιτήσεις πρόσβασης σε υπηρεσίες άμεσης βοήθειας, εφαρμόστηκε αποτελεσματικά ορισμένες φορές σε σχέση με ειδικό εξοπλισμό χερσαίας και θαλάσσιας ασφάλειας.

2.3. Εναρμονισμένα πρότυπα της οδηγίας

Η οδηγία βασίζεται στην αρχή της «νέας προσέγγισης»: από τη συμφωνία με εναρμονισμένα πρότυπα τεκμαίρεται η συμμόρφωση με τις ουσιώδεις απαιτήσεις της οδηγίας, δυνατότητα που χρησιμοποιείται γενικά από τους κατασκευαστές του εξοπλισμού P&TTE. Εναλλακτικοί τρόποι συμμόρφωσης με τις ουσιώδεις απαιτήσεις παραμένουν εξαίρεση. Ένας εμπειριστατωμένος κατάλογος με τα εναρμονισμένα πρότυπα δημοσιεύεται τακτικά στην Επίσημη Εφημερίδα και σήμερα περιέχει πάνω από 200 πρότυπα⁶. Τα πρότυπα διαδραματίζουν, συνεπώς, κρίσιμο ρόλο ως προς την εφαρμογή της οδηγίας.

Ελάχιστα μόνο προβλήματα διαπιστώθηκαν με πρότυπα που αδυνατούσαν να ικανοποιήσουν τις ουσιώδεις απαιτήσεις της οδηγίας και, κατά συνέπεια, σπάνια χρειάστηκε να απευθύνει η Επιτροπή οδηγίες στους φορείς τυποποίησης. Για παράδειγμα, το 2007 ορισμένα συστήματα WiFi RLAN⁷ των 5 GHz παρεμβάλλονταν στα μετεωρολογικά ραντάρ που λειτουργούσαν στην ίδια ζώνη και σύμφωνα με το εναρμονισμένο πρότυπο. Η Επιτροπή και η TCAM παρενέβησαν με την έκδοση οδηγιών για την αναθεώρηση των σχετικών εναρμονισμένων προτύπων και, σε διαβούλευση με τους ενδιαφερομένους, συμφώνησαν να βρεθεί μια «διαδρομή μετακίνησης» για την προσαρμογή των προϊόντων WiFi RLAN πριν από τη μαζική είσοδό τους στην αγορά. Μετά την καταχώριση, το 2003, της ζώνης των 5GHz στη χρήση των κινητών επικοινωνιών (δηλ. για Wifi RLAN) σε παγκόσμιο επίπεδο, επιπροσθέτως των μετεωρολογικών υπηρεσιών, το πλήρες εύρος των μετεωρολογικών εφαρμογών δεν είχε ληφθεί υπόψη στην ευρωπαϊκή τυποποίηση. Το παράδειγμα αυτό καταδεικνύει την ανάγκη να συμμετέχουν στην τυποποίηση όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη που μοιράζονται το φάσμα.

Έχουν υπάρξει, επίσης, και κάποια στοιχεία που δείχνουν ότι τα εναρμονισμένα πρότυπα ενδέχεται μερικές φορές να είναι πολύ αυστηρά. Οι εκστρατείες εποπτείας της αγοράς έχουν δείξει ότι ένα μέρος των μη αδειοδοτημένων συσκευών χαμηλής ισχύος φαίνεται να μην συμμορφώνονται με τα εναρμονισμένα πρότυπα (βλέπε § 2.5). Ωστόσο, το καταγεγραμμένο επίπεδο επιζήμιας παρεμβολής δεν φαίνεται να έχει επηρεαστεί από αυτό το γεγονός.

Η διαβούλευση επιβεβαίωσε την ύπαρξη φραγμών που εμποδίζουν τις ΜΜΕ και τους καταναλωτές να συμμετάσχουν πλήρως στις εργασίες τυποποίησης στον τομέα των

⁶ <http://ec.europa.eu/enterprise/rtte/harstand.htm>

⁷ Ραδιοκυματικά τοπικά δίκτυα.

τηλεπικοινωνιών, όπως εξετάστηκε γενικότερα στις δύο πρόσφατες ανακοινώσεις της Επιτροπής^{8,9}. Από τη διαβούλευση διαπιστώθηκε επίσης ότι θα πρέπει να βελτιωθεί η διαφάνεια των εργασιών τυποποίησης. Επιπλέον, ο τομέας του ραδιοεξοπλισμού φανερώνει, μερικώς, ότι η ΕΕ δυσκολεύεται να είναι πρωτοπόρος στην παγκόσμια τυποποίηση, όπως σημειώνεται στην πρόσφατη λευκή βίβλο της Επιτροπής για την τυποποίηση των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ)¹⁰. Οι εργασίες για την καταχώριση των ζωνών συχνοτήτων και της επακόλουθης χρήσης τους διαφέρουν από τη μια ήπειρο στην άλλη και τα πρότυπα δεν είναι πάντα εναλλάξιμα.

Από τη διαβούλευση φάνηκε έντονα ότι η επιλογή της χρονικής στιγμής για τις εργασίες τυποποίησης και οι συναφείς εργασίες που οδηγούν σε κανονιστικές αποφάσεις για τη χρήση του φάσματος θα μπορούσαν να βελτιωθούν ώστε να μπορεί να βασιστεί το τεχνικό έργο σε ένα σταθερό κανονιστικό πλαίσιο. Αυτό θα απαιτούσε ισχυρότερη δέσμευση των εθνικών διοικήσεων για συμμετοχή στις εργασίες του ETSI σε διάφορα επίπεδα.

Τέλος, από τη διαβούλευση τονίστηκε η ανάγκη μετάβασης προς περισσότερο ευέλικτα και γενικής εφαρμογής εναρμονισμένα πρότυπα που δεν απευθύνονται ειδικά σε μια ορισμένα τεχνολογία ή εφαρμογή.

2.4. Κοινοποιημένοι οργανισμοί

Όπου δεν υπάρχουν ακόμη διαθέσιμα πρότυπα ή δεν τα έχει ακολουθήσει ο κατασκευαστής, η οδηγία αναθέτει στους κοινοποιημένους οργανισμούς το ρόλο να βοηθούν τους κατασκευαστές σε όλη τη διαδικασία αξιολόγησης της συμμόρφωσης, συγκεκριμένα να γνωμοδοτούν για την τεχνική τεκμηρίωση των προϊόντων. Στην πράξη, οι περισσότερες γνωμοδοτήσεις των κοινοποιημένων οργανισμών αφορούν προϊόντα που χρησιμοποιούν εναρμονισμένα πρότυπα για να εξασφαλίσουν τη συμμόρφωση με τις ουσιώδεις απαιτήσεις της οδηγίας, αλλά για τα οποία οι κατασκευαστές – λόγω της συχνά μεγάλης τεχνικής πολυπλοκότητας της αξιολόγησης της συμμόρφωσης – προτιμούν να ζητούν επικύρωση από έναν έμπειρο και εξειδικευμένο οργανισμό.

Τα κράτη μέλη έχουν κοινοποιήσει μεγάλο αριθμό οργανισμών στην Επιτροπή¹¹. Οι κοινοποιημένοι οργανισμοί έχουν την έδρα τους στον ΕΟΧ αλλά και σε χώρες με τις οποίες η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει συνάψει συμφωνίες αμοιβαίας αναγνώρισης. Οι κοινοποιημένοι οργανισμοί μπορούν να γίνουν μέλη, σε εθελοντική βάση, της Ένωσης συμμόρφωσης P&TTE¹². Δεν έχουν αναφερθεί προβλήματα στη συνεργασία μεταξύ κατασκευαστών και κοινοποιημένων οργανισμών.

⁸ COM/2008/133 τελικό: Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή με τίτλο «Για μεγαλύτερη στήριξη της καινοτομίας μέσω της τυποποίησης στην Ευρώπη».

⁹ COM/2008/394 τελικό: Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών - Προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις – Μια «Small Business Act» για την Ευρώπη.

¹⁰ COM(2009) 324 τελικό: Ο εκσυγχρονισμός της τυποποίησης των ΤΠΕ στην ΕΕ – Προχωρώντας μπροστά.

¹¹ http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/nando/index.cfm?fuseaction=directive.notifiedbod_y&dir_id=22&type_dir=NO%20CPD&pro_id=99999&prc_id=99999&ann_id=99999&prc_anx=99999

¹² <http://www.rteca.com/>

2.5. Αρχές εποπτείας της αγοράς, επιβολή της οδηγίας και συμμόρφωση

Κάθε χρόνοι οι αρχές εποπτείας της αγοράς γνωστοποιούν στην Επιτροπή περίπου 50 περιπτώσεις μη συμμορφούμενου εξοπλισμού του οποίου την κυκλοφορία έχουν απαγορεύσει στην εθνική αγορά δυνάμει της διαδικασίας ρήτρας διασφάλισης που προβλέπεται στο άρθρο 9.

Οι αρχές εποπτείας της αγοράς συνεργάζονται εντατικά σε επίπεδο ΕΕ και συνεδριάζουν τακτικά στο πλαίσιο της **ομάδας διοικητικής συνεργασίας P&TTE (ADCO)**. Η ομάδα ADCO συντονίζει εκστρατείες κοινής επιτήρησης και τώρα θα πρέπει να αξιοποιήσει τις διατάξεις που εισήγαγε το νέο νομικό πλαίσιο¹³ ώστε να αναβαθμίσει τη συνεργασία. Από προηγούμενες περιόδους συνεργασίας είχαν ήδη επισημανθεί **ανησυχίες ως προς τα επίπεδα συμμόρφωσης σε ορισμένες οικογένειες προϊόντων**. Ειδικότερα, **πολύ χαμηλό επίπεδο συμμόρφωσης με τις διατάξεις της οδηγίας παρατηρήθηκε μεταξύ των ραδιοσυσκευών χαμηλής ισχύος** και σε μικρότερο βαθμό σε άλλους τομείς. Ορισμένοι εισαγωγείς και κατασκευαστές του εξοπλισμού αυτού δεν γνωρίζουν την οδηγία ή την αγνοούν σκόπιμα. Ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη σημείωσαν ότι αυτό δεν είχε ως αποτέλεσμα προφανή κίνδυνο για την ασφάλεια των καταναλωτών και για την ακεραιότητα των τηλεπικοινωνιακών δικτύων ούτε προκάλεσε την αύξηση των επιζήμιων παρεμβολών. Οι εταιρείες που συμμορφώνονται με την οδηγία θεωρούν ότι τα μη συμμορφούμενα προϊόντα προκαλούν αθέμιτη στρέβλωση του ανταγωνισμού.

Η **ιχνηλασιμότητα των ελαττωματικών προϊόντων** είναι θέμα που προκαλεί ανησυχία: οι αρχές εποπτείας της αγοράς δεν είναι συχνά σε θέση να εντοπίσουν τον κατασκευαστή ή τον υπεύθυνο για τη διάθεση ενός προϊόντος στην αγορά και αυτό ισχύει ιδίως για μικρότερους παίκτες της αγοράς. Μεγάλες, συχνά δαπανηρές, προσπάθειες καταβάλλονται για την ανεύρεση κατασκευαστών ή εισαγωγέων, και με τον τρόπο αυτό εμποδίζεται η αποτελεσματικότερη κατανομή των περιορισμένων πόρων των αρχών εποπτείας της αγοράς. Κατά τη διαβούλευση προτάθηκε **η υποχρεωτική καταχώριση επιγραμμικά (on-line) είτε των κατασκευαστών είτε των προϊόντων τους και/ή η προσαρμογή της οδηγίας** στο νέο νομικό πλαίσιο, ώστε να βελτιωθεί η ιχνηλασιμότητα.

Η οδηγία προβλέπει ένα **μέτρο διασφάλισης** (άρθρο 9), όπως π.χ. την «απαγόρευση πώλησης». Η υφιστάμενη διαδικασία επιτρέπει τη λήψη εθνικών μέτρων μόνο με κοινοποίηση στην Επιτροπή. Η διαδικασία αυτή έχει θεωρηθεί πολύ χρονοβόρα, διότι συνήθως δεν ολοκληρώνεται πριν από το τέλος του κύκλου ζωής του μη συμμορφούμενου προϊόντος. Στη γνώμη της για την «Εναρμόνιση του κανονιστικού περιβάλλοντος για τη

¹³ Απόφαση αριθ. 768/2008/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουλίου 2008, για κοινό πλαίσιο εμπορίας των προϊόντων και για την κατάργηση της απόφασης 93/465/ΕΟΚ του Συμβουλίου·

κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 765/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουλίου 2008, για τον καθορισμό των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς όσον αφορά την εμπορία των προϊόντων και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 339/93 του Συμβουλίου·

κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 764/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουλίου 2008, για τη θέσπιση διαδικασιών σχετικά με την εφαρμογή ορισμένων εθνικών τεχνικών κανόνων στα προϊόντα που κυκλοφορούν νομίμως στην αγορά άλλου κράτους μέλους και για την κατάργηση της απόφασης αριθ. 3052/95/ΕΚ.

χρήση του φάσματος», η ομάδα για την πολιτική του ραδιοφάσματος (RSPG)¹⁴ συνέστησε να διερευνηθεί η δυνατότητα επέκτασης μιας εθνικής ρήτρας διασφάλισης στο σύνολο της αγοράς ΕΕ, ανάλογα με την περίπτωση¹⁵.

2.6. Μη χρησιμοποιούμενες και λιγότερο χρησιμοποιούμενες διατάξεις

Η εφαρμογή του άρθρου 3 παράγραφος 3 στοιχεία α) έως δ) και του άρθρου 3 παράγραφος 3 στοιχείο στ), που δίνουν τη δυνατότητα στην ΕΕ να επιβάλλει πρόσθετες απαιτήσεις για το δημόσιο συμφέρον, όπως η καταπολέμηση της απάτης ή η διασφάλιση της διαλειτουργικότητας ή του απορρήτου, εξετάστηκαν ως ενδεχόμενα μερικές φορές αλλά τελικά απορρίφθηκαν.

Δεν έχουν ληφθεί κοινοποιήσεις αποσύνδεσης τερματικών δυνάμει του άρθρου 7 παράγραφος 4 ούτε κοινοποιήσεις απαγόρευσης συμμορφούμενου εξοπλισμού δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 5.

Όταν οι εθνικές ραδιοδιεπαφές έχουν εναρμονιστεί ως αποτέλεσμα τεχνικών μέτρων εφαρμογής δυνάμει της απόφασης ραδιοφάσματος¹⁶, είναι περιττό να αξιολογείται η ισοδυναμία τους δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 1 της οδηγίας με σκοπό την κατάταξη του εξοπλισμού σε μια κατηγορία.

Υπάρχουν δεκαοκτώ διοικητικές διατάξεις στην οδηγία και έχει αμφισβητηθεί η σχετικότητα μερικών από αυτές. Ειδικότερα, υπάρχει πολύ μικρός εξοπλισμός διαφόρων ειδών, όπως αναρτήματα ραδιοσυχνικής αναγνώρισης ή κοχλιακά εμφυτεύματα, που εκπέμπουν ραδιοσήματα τα οποία είναι απίθανο να προκαλέσουν επιζήμια παρεμβολή. Ίσως δεν είναι ενδεδειγμένο να εφαρμόζονται όλες οι διοικητικές διατάξεις της οδηγίας στις εν λόγω συσκευές, ιδίως επειδή αυτό θα είχε ως αποτέλεσμα μεγάλη διοικητική επιβάρυνση. Οι συσκευές αυτές χρειάζονται το φάσμα για να μπορούν να λειτουργήσουν, είναι συνεπώς αναγκαίο να λαμβάνονται υπόψη οι κανονιστικές αποφάσεις για το φάσμα για τις εν λόγω συσκευές.

2.7. Συνοχή με άλλες διατάξεις της νομοθεσίας της ΕΕ

Όλο και περισσότερα προϊόντα μαζικής εμπορευματοποίησης, όπως παιχνίδια, περιέχουν σήμερα κάποια ραδιοσυσκευή. Αυτό προκαλεί σύνθετες καταστάσεις, πολλαπλές διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης και μη εναρμονισμένες ερμηνείες και πρακτικές μεταξύ των κρατών μελών.

Ενώ η οδηγία είναι σε πολλά σημεία συμπληρωματική της απόφασης ραδιοφάσματος¹⁷, υπάρχουν ωστόσο μερικά ζητήματα οριοθέτησης και συνέπειας μεταξύ των δύο νομικών πράξεων που προκαλούν αβεβαιότητες ως προς την εφαρμογή τους. Επίσης, το αποτέλεσμα της επανεξέτασης του κανονιστικού πλαισίου για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και οδηγίες όπως η οδηγία για τον περιορισμό της χρήσης ορισμένων επικίνδυνων ουσιών¹⁸ ή η οδηγία για τα απόβλητα ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού¹⁹, καθώς και τα μέτρα

¹⁴ Η ομάδα για την πολιτική του φάσματος των ραδιοεπικοινωνιών είναι μια ομάδα συμβουλευτικού χαρακτήρα προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή που αποτελείται από εκπροσώπους των κρατών μελών οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για την πολιτική στον τομέα του φάσματος των ραδιοεπικοινωνιών (βλέπε: <http://rspg.ec.europa.eu/>).

¹⁵ Σύσταση 5.19 στο έγγραφο RSPG0 8-246 (http://rspg.ec.europa.eu/rspg_opinions/index_en.htm)

¹⁶ ό.π., σ. 2.

¹⁷ ό.π., σ. 2.

¹⁸ ό.π., σ. 2.

¹⁹ Οδηγία για τον περιορισμό των επικίνδυνων ουσιών (2002/95/EK).

εφαρμογής της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό²⁰, έχουν σημαντικό αντίκτυπο στον εξοπλισμό P&TTE. Η οδηγία P&TTE δεν είναι πλήρως συνεπής με τις εν λόγω νομικές πράξεις και αυτό προκαλεί πάλι προβλήματα εφαρμογής και ερμηνείας.

2.8. Η επιτροπή TCA και η συνεπής εφαρμογή της οδηγίας

Η επιτροπή που αναφέρεται στην οδηγία συνεδριάζει περίπου δύο έως τρεις φορές τον χρόνο με τη συμμετοχή όλων σχεδόν των κρατών μελών. Ενώ τα πρώτα χρόνια της οδηγίας η επιτροπή συζητούσε κυρίως θέματα κοινής εφαρμογής, ασχολείται τώρα όλο και πιο πολύ με κανονιστικά και τυποποιητικά ζητήματα, με τις δυσχέρειες που συναντά η επιβολή της εφαρμογής και με τη δυνητική εφαρμογή του άρθρου 3 παράγραφος 3, που καθιστά δυνατή την επιβολή πρόσθετων απαιτήσεων.

Τα κράτη μέλη συμφώνησαν στην TCAM να ακολουθήσουν μια εναρμονισμένη προσέγγιση σε ορισμένα ζητήματα. Ωστόσο, δεν ήταν πάντοτε δυνατή η κοινή προσέγγιση, ιδίως σε σχέση με τις καινοτόμους τεχνολογίες. Αυτό μπορεί να οδήγησε μερικές εταιρείες και επενδυτές να θέσουν σε κυκλοφορία καινοτομικά προϊόντα εκτός Ευρώπης.

Δεν υπάρχει κοινό κριτήριο για τις κοινοποιήσεις - δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 4 - του εξοπλισμού που χρησιμοποιεί ζώνες συχνότητας που δεν έχουν εναρμονιστεί. Ωστόσο, από τον Ιανουάριο του 2008, το σύστημα επιγραμμικής μονοαπευθυντικής κοινοποίησης έχει αμβλύνει τις συνέπειες των υφιστάμενων εθνικών αποκλίσεων χωρίς όμως να τις επιλύσει πλήρως.

Κατά τη διαβούλευση, ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη εξέφρασαν την ευχή να ήταν δεσμευτικά για όλα τα κράτη μέλη τα συμπεράσματα της επιτροπής TCAM, όσον αφορά ορισμένες πτυχές της λειτουργίας της οδηγίας.

2.9. Τεχνολογικές προκλήσεις

Χάρη στην οδηγία έχουν εξεταστεί οι περισσότερες τεχνολογικές εξελίξεις. Εντούτοις, ιδιαίτερα αξιοσημείωτη είναι η περίπτωση εξοπλισμού που επαναδιαρθρώνεται κατά τις εργασίες χρηστών και/ή από κάποια άλλη οντότητα πέραν του αρχικού κατασκευαστή, όπως η «ραδιοεπικοινωνία μέσω λογισμικού» (SDR) ή η **επαναδιαρθρώσιμη γνωσιακή ραδιοεπικοινωνία**. Η ισχύουσα οδηγία, που υποθέτει ότι μια μόνη νομική οντότητα σχεδιάζει τον εξοπλισμό και εξασφαλίζει οριστικά τη συμμόρφωσή του, δεν είναι κατάλληλα προσαρμοσμένη για την αντιμετώπιση αυτής της ευελιξίας.

2.10. Η οδηγία P&TTE και το γενικό πλαίσιο για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία στον τομέα αυτόν

Από τη στιγμή της θέσης της σε ισχύ η οδηγία υπήρξε καθοριστική για την **εδραίωση της εσωτερικής αγοράς** των προϊόντων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της. Το πλαίσιο αυτό εξασφαλίζει τη διάθεση στην αγορά εξοπλισμού που χρησιμοποιεί καθιερωμένες τεχνολογίες και διευκολύνει την εξέλιξή τους, ιδίως μέσω της έγκαιρης αναθεώρησης των εναρμονισμένων προτύπων.

Η οδηγία φαίνεται να είναι λιγότερο κατάλληλη για την έγκριση της διάθεσης στην αγορά **προϊόντων που βασίζονται σε ολότελα νέες ραδιοτεχνολογίες** που δεν καλύπτονται ακόμη

²⁰ Οδηγία για τα απόβλητα ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (2002/96/EK).

από εναρμονισμένα πρότυπα. Ελλείπει εναρμονισμένων προτύπων, ο κατασκευαστής πρέπει να συμβουλευτεί έναν κοινοποιημένο οργανισμό για τη διάθεση στην αγορά. Στη γνώμη της για την «Εναρμόνιση του κανονιστικού περιβάλλοντος για τη χρήση του φάσματος», η ομάδα για την πολιτική του ραδιοφάσματος²¹ (RSPG) σημείωσε ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη (κοινοποιημένοι οργανισμοί, κατασκευαστές...) φαίνεται ότι δεν είναι σε θέση να αποφανθούν με βεβαιότητα για τη συμμόρφωση του ραδιοεξοπλισμού με τις ουσιαστικές απαιτήσεις της οδηγίας P&TTE όταν δεν έχει εφαρμοστεί ή δεν υπάρχει εναρμονισμένο πρότυπο. Οι κανονιστικές αρχές τείνουν επίσης να υποβάλουν καινοτομικά προϊόντα ραδιοεπικοινωνιών σε συντηρητικούς περιορισμούς χρήσης εντός των επιτρεπόμενων ζωνών.

Επιπλέον, εκτός του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας αλλά σε άμεση συνάρτηση με την εισαγωγή των καινοτόμων ραδιοτεχνολογιών, είναι το ζήτημα ότι **οι καινοτομίες ενδέχεται να μην βρίσκουν επαρκώς τη θέση τους στις υπάρχουσες καταχωρίσεις του φάσματος** και, συνεπώς, η χρήση τους να συναντά νομικά εμπόδια. Τα κράτη μέλη προσφέρουν πράγματι τη δυνατότητα πειραματικών δικαιωμάτων χρήσης που μπορούν να υποστηρίξουν την ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών σε εθνικό επίπεδο.

Κατά τη μετάβαση από το στάδιο έρευνας και ανάπτυξης στο στάδιο της εμπορευματοποίησης, η έλλειψη εναρμονισμένων προτύπων που να επιτρέπει τη διάθεση στην αγορά καινοτομικών προϊόντων σε συμμόρφωση με τις νομικές απαιτήσεις και η διαθεσιμότητα των απαραίτητων καταχωρίσεων συχνοτήτων και των σχετικών όρων χρήσης ενδέχεται να προκαλέσουν ανασφάλεια δικαίου και, συνεπώς, να αποτρέπουν όσους θα επένδυναν ενδεχομένως στην τεχνολογία. Ωστόσο, η αυξημένη ευελιξία για τη χρήση του φάσματος όπως έχει προταθεί στην επανεξέταση του 2009 του κανονιστικού πλαισίου για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες μπορεί να παρέχει τη λύση στο ζήτημα αυτό.

Λόγω των ανωτέρω προκλήσεων που σχετίζονται με το πολύπλοκο και μερικές φορές άκαμπτο κανονιστικό περιβάλλον, οι εταιρείες ενδέχεται να επιλέξουν να μετακινήσουν τις πιλοτικές δοκιμές, την προ εμπορευματοποίησης φάση ανάπτυξης και την αρχική εμπορευματοποίηση των προϊόντων τους σε άλλες περιοχές εμπορίου, όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Μια τέτοια εξέλιξη θα στερήσει τη δυνατότητα πλήρους αξιοποίησης των ραδιοτεχνολογιών στην Ευρώπη.

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η οδηγία υπήρξε καθοριστική για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ραδιοεξοπλισμού, διότι συνετέλεσε στην αντικατάσταση χιλιάδων εθνικών συστημάτων έγκρισης τύπου και στην καθιέρωση ευέλικτου κανονιστικού συστήματος για τη διευκόλυνση της καινοτομίας και του ανταγωνισμού. Συνολικά, **το κανονιστικό περιβάλλον που διαμορφώνει η οδηγία έχει καταστήσει δυνατή την επίτευξη των σκοπών της**, δηλαδή την επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας και της ασφάλειας των χρηστών, την ηλεκτρομαγνητική συμβατότητα των τηλεπικοινωνιακών τερματικών και του ραδιοεξοπλισμού, καθώς και την αποφυγή επιζήμιων παρεμβολών.

Όσον αφορά τη χρήση του φάσματος, παρά την περιορισμένη τεχνική συμμόρφωση που παρατηρείται για ορισμένα είδη προϊόντων, δεν υπάρχουν τεκμήρια για την αύξηση των επιπέδων της επιζήμιας παρεμβολής. Αυτό μπορεί να σημαίνει ότι τα πρότυπα είναι πολύ

²¹ RSPG08-246 (http://rspg.ec.europa.eu/rspg_opinions/index_en.htm)

αυστηρά και ότι η επανεξέταση της τεχνικής προσέγγισης στον τομέα αυτό μπορεί να επιτρέψει εντατικότερη και πιο αποτελεσματική χρήση του φάσματος.

Υπάρχουν δύο κύρια ζητήματα που αξίζουν περαιτέρω διερεύνηση σε βάθος: η είσοδος στην αγορά καινοτόμων ραδιοτεχνολογιών λόγω της υφιστάμενης διαδικασίας για τη λήψη των αναγκαίων κανονιστικών αποφάσεων όσον αφορά τη χρήση του φάσματος και τα εναρμονισμένα πρότυπα, και η ιχνηλασιμότητα του κατασκευαστή ή του προσώπου που είναι υπεύθυνο για τη διάθεση των προϊόντων στην αγορά.